

Prenumerata miejscowa:

bez dostawienia:

Na rok . . . 3 rsr.
 „ 6 miesięcy . . 4 50 k.
 „ 3 miesiące . . 2 25 k.
 „ 1 miesiąc . . 75 k.
 Za odosłanie dopłaca się
 5 kop. miesięcznie.

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata zamiejscowa:

z odosłaniem pocztą:

Na rok . . . 12 rsr.
 „ 6 miesięcy . . 6 „
 „ 3 miesiące . . 3 „
 „ 1 miesiąc . . 1 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Redakcji przy ulicy Miodowej Nr. 487 i w innych jej kantorach miejskich: — w St. Petersburgu, w księgarni A. T. Bazunowa na Newskim Prospekcie w domu Olehinowej; w Moskwie, w księgarni J. S. Sołowiewa.

ROK JEDENASTY.

Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz sześć kopiejek od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy, dziewięć kopiejek, za trzy razy, dwanaście kopiejek i t. d. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kopiejek.

WYCHODZI CODZIENNIE. PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

Kalendarz prawosławny.

W sobotę, 23 lutego (7 marca), — św. Polikarpa męcz.
 W niedzielę, 24 lutego (8 marca), — Ob. gł. św. Joana pr.
 W poniedziałek, 25 lutego (9 marca), — św. Tarasia arch.
 Słońce wsch. o godz. 6 min. 38; zach. o godz. 5 min. 46.

Sproszczenia meteorologiczne
dostarczane przez obserwatorium warszawskie.
Dnia 21 Lutego (5 Marca) 1874 roku.

	Ciąnienie powietrza sprowadzone do 0°	Temper. powietrza podług Celsjusza.	Wilgot. %	Kierunek wiatru.
7	767.2	— 9.3	92	spokojnie.
1	766.9	— 2.3	57	spokojnie.
9	765.6	— 5.4	64	spokojnie.

Kalendarz rzymsko-katolicki.

W sobotę, 23 lutego (7 marca), — św. Tomasza z Akwinu.
 W niedzielę, 24 lutego (8 marca), — św. Jana Bożego.
 W poniedziałek, 25 lutego (9 marca), — św. Franciszki.

Wysokość wody na Wiśle stop 4 cali 0.

* W niedzielę, 17 lutego, Najjaśniejszy Pan raczył przyjmować jenerał-lejtnantów: pomocnika naczelnika Sztabu Głównego Meszczerzina, naczelnika 23-ej dywizji piechoty Rebnitza i leżącego się w wojskach zapasowych hrabiego Nostitza.

DZIAŁ URZĘDOWY.

* Według art. 4-go Najwyższej zatwierdzonej 4 kwietnia 1866 roku Ustawy o notariacie, liczba notariuszów, stosownie do okoliczności i ludności każdej miejscowości, ustanawia się przez oddzielny wykaz, który ma być układany przez Ministra Sprawiedliwości, za porozumieniem się z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Finansów. Ułożony na tej podstawie wykaz liczb notariuszów, w guberniach i powiatach, wchodzących do składu okręgu Izby Sądowej Saratowskiej i Kostromskiej, ogłoszony był w Nr 47 „Zbioru Postanowień i Rozporządzeń Rządu” 1871 roku (str. 451). W tym wykazie postanowione było, iż mają być kantory notarialne tylko w miastach, tak gubernialnych (po 4), jak i w powiatowych i niepowiatowych (po 2). Uznając obecnie, za porozumieniem się z Ministerstwami Spraw Wewnętrznych i Finansów, za konieczne uzupełnić ten wykaz przez pozwolenie otwierania kantorów notarialnych i w osadach gubernij wyżej wymienionych, z zastrzeżeniem, aby w każdej osadzie było nie więcej nad dwa kantory notarialne, Towarzysze Ministra Sprawiedliwości przedstawił o tem Senatowi Rządzącemu, do właściwego ogłoszenia.

* Przez Najwyższy rozkaz w wydziale Marynarki, 18 lutego r. b. Jego Cesarska Wysokość Wielki Książę Aleksy Aleksandrowicz mianowany został dowódcą fregaty „Swietłana”, z pozostawieniem przy obowiązku dowodzącego ekipażem gwardji i w godności fligel-adjutanta.

Ustawa Towarzystwa kolei żelaznej Nadwiślańskiej.
(Najwyżej zatwierdzona 18 listopada 1873 r.)

(Dalszy ciąg *).

III. Kapitały Towarzystwa, jego dochody i poręczenie przez Rząd.

Utworzenie kapitału zakładowego.

§ 33. Zakładowy kapitał kolei oznacza się na ... rubli metalowych nominalnych i tworzy się przez emisję:

a) poręczonych przez Rząd akcji Towarzystwa za 1/4 kapitału to jest za ... rub. metal.
 b) poręczonych przez Rząd obligacji za 3/4 kapitału to jest ... za ... rub. metal.

Razem za ... rub. metal.

Akcyjny kapitał Towarzystwa dzieli się na ... akcji.

Powiększenie kapitału zakładowego.

§ 34. Kiedy podczas eksploatacji kolei, stosownie do § 11, staną się potrzebne z powodu okoliczności uznanych przez Rząd za zasługujące na uwzględnienie, urządzenia ważne a wszczętym powiększeniu taboru ruchomego, to kapitał zakładowy może być powiększony, w miarę rzeczywistej potrzeby, przez wypuszczenie dodatkowych obligacji, do wysokości pięciu tysięcy rubli na każdą wiorstę kolei, a ogółem na 498 wiorst — do dwóch milionów czterystu dziewięćdziesięciu tysięcy rubli metalicznych nominalnych.

Oprócz tego kapitał zakładowy podlega powiększeniu przez dodatkową emisję obligacji na całą sumę, jaka będzie przypadła Rządowi jako zwrot rozchodów na zbudowanie drogi łączącej wraz z mostem w Warszawie (§ 8), mającej się nabyć przez Towarzystwo od Rządu. Suma ta oznacza się po ukończeniu pomienionych budowli według rzeczywistego ich kosztu.

Czas i rozmiar dodatkowych emisji obligacji, w granicach rzeczywistej potrzeby, oznaczają się przez Ministrów Dróg Komunikacji i Finansów za wzajemnym ich porozumieniem się.

Poręczenie akcji.

§ 35. Kapitałowi akcyjnemu Towarzystwa w sumie ... rubli metalicznych nominalnych nadaje Rząd bezwarunkowe poręczenie rocznego dochodu w rozmiarze 5% procentu i 1/10% na umorzenie.

Pomienione 5 1/10% od kapitału akcyjnego zapewnia Rząd w ciągu terminu posiadania kolei przez Towarzystwo (§ 24), od dnia utworzenia Towarzystwa (§ 4).

Na tej zasadzie Rząd poręcza Towarzystwu w ciągu pomienionego terminu od całego kapitału akcyjnego (§ 33 punkt a) po ... rub. metal. rocznie.

Poręczenie obligacji.

§ 36. Obligacjom Towarzystwa nadaje Rząd bezwarunkowe poręczenie rocznego dochodu w rozmiarze 5% procentu i 1/10% na umorzenie od dnia emisji obligacji.

Za obligacje wypuszczone na rachunek kapitału zakładowego (§ 33), Rząd wypłaca Towarzystwu pieniądze (§ 38) w stosunku 88 rubli za każde 100 rubli kapitału nominalnego.

Rozmiar emisji tych obligacji, nominalna ich wartość i forma, czas i warunki ich emisji zależą od Rządu. Co do obligacji dodatkowej emisji, Rząd określa warunki ich emisji lub pozostawienia przy sobie.

Użycie kapitału zakładowego.

§ 37. Wszystkie sumy kapitału zakładowego i dodatkowych emisji obligacji przechoiwają się w zawiadywaniu Rządu i wydają się przez Towarzystwo na zbudowanie kolei i zaopatrzenie jej w przynależności i kapitał obrotowy, niezbędny do eksploatacji, całkiem zgodnie z niniejszą Ustawą i zatwierdzonymi kosztorysami (§ 29).

Jeżeli po ukończeniu budowy kolei okaże się remanent kapitału zakładowego (§ 33), to po uznaniu kolei przez Ministra Dróg Komunikacji za zupełnie skończoną, remanent ten przechodzi do rozporządzenia Towarzystwa.

W obec dokładnego określenia w niniejszej Ustawie nadawanych przez Rząd Towarzystwu zapomóg i ulg, Towarzystwo nie ma prawa rościć jakichkolwiek nowych pieniężnych lub innych wymagań od Rządu, i dla tego, gdyby przed zupełnym ukończeniem kolei całkiem zgodnie z niniejszą Ustawą i dołączeniem do niej warunkami technicznymi, rozchód Towarzystwa przeniósł kapitał zakładowy oznaczony w § 33, to Towarzystwo obowiązane jest wynaleźć bez pomocy Rządu środki, niezbędne na ukończenie kolei.

Wypłata sum z kapitału zakładowego.

§ 38. Wypłata Towarzystwu sum, należących do niego za wniesiony do Banku Państwa kapitał akcyjny, oraz sum, podlegających zapłaconiu Towarzystwu za kapitał obligacyjny (§ 33), dokonywa się przez Rząd z jednego i drugiego kapitału, odpowiednio do stosunku każdego z nich do ogólnej sumy kapitału zakładowego.

Pomienione wypłaty dokonywają się:

a) za dokonane już rozchody — w miarę wykonania robót, dostaw i innych rozchodów Towarzystwa, w rozmiarze i na zasadach oznaczonych w kosztorysie wykonawczym, za posiadaniem Ministerstwa Dróg Komunikacji o rzeczywistym dokonaniu pomienionych rozchodów; co się zaś tyczy wypłat na rozchody, upoważnione przed zatwierdzeniem kosztorysu wykonawczego, takowe dokonywają się w rozmiarze i na zasadach oznaczonych w kosztorysie przygotowawczym;

b) jako awanse — za zabezpieczeniem kaucjami rubel za rubel i w rozmiarze nieprzekraczającym 1/4 części wszystkich sum kapitału zakładowego Towarzystwa, pozostających w rozporządzeniu Rządu. Przy następnych, po udzieleniu awansów, wypłatach Towarzystwu sum za dokonane rozchody, udzielone awanse zatrzymują się w częściach proporcjonalnych 1/4 części sum podlegających wypłacie, z uwolnieniem odpowiedniej części kaucji. Na kaucje dla zabezpieczenia awansów przyjmują się tylko rządowe i poręczone przez Rząd papiery, według cen zatwierdzonych przez Ministra Finansów do przyjmowania tych papierów na kaucje przy rządowych entrepryzach i dostawach.

Wypłata Towarzystwu sum z pomienionych kapitałów dokonywa się przez Rząd w ciągu dwóch tygodni od dnia złożenia przez Towarzystwo świadczących Ministerstwa Dróg Komunikacji i właściwych kaucji. Wraz z wypłatami Towarzystwu, w skutku niedokładności rachunku sum wyższych niż mu się należało, zbyteczne wypłacone sumy zaliczają się mu do następnych wypłat.

Porządek wypłaty i zachowania sum z dodatkowej emisji obligacji, jeżeli takowa zostanie upoważniona, oznacza się jednocześnie z upoważnieniem takowej emisji.

Wypłata procentów od akcji i ich umorzenia.

§ 39. Wypłata dochodu od akcji dokonywa się: a) od czasu utworzenia Towarzystwa (§ 4) do dnia wyznaczonego na ukończenie kolei (§ 8) — z kapitału zakładowego i z procentów narastających od wniosków akcjonariuszów, w rozmiarze 5% procentu na rok od wniesionego na akcje kapitału, według obliczenia sum i czasu upływu wniosków, przyczem, na każde ... kopiejek rzeczywiste wniesionych na akcje, wypłaca się jakby na jeden rubel, po 5 kop. rocznie;

b) od dnia wyznaczonego na ukończenie kolei, do upływu terminu posiadania kolei przez Towarzystwo — z zysków z eksploatacji kolei, według obliczenia na kapitał akcyjny nominalny Towarzystwa (§ 33) w rozmiarze 5% procentu i 1/10% na umorzenie; w razie zaś niedostateczności zysku do wypłacenia dochodu od akcji, Rząd wypłaca Towarzystwu brakującą sumę (§ 45) nie wyższą od sumy oznaczonej w § 35.

Wypłata dochodu od akcji dokonywa się w terminie

****) Cyfra ta ma być oznaczona oddzielnie według Najwyższego zatwierdzenia realizacyjnego rozmiaru akcji.

nach oznaczonych przez Ogólne Zebranie, za zatwierdzeniem przez Ministra Finansów.

Wypłata Towarzystwu przez Ministerstwo Finansów sum według poręczonego dochodu dokonywa się w kształcie awansów na piętnaście dni przed nastąpieniem terminu wypłaty kuponów. Dyrekcja Towarzystwa obowiązana jest zawiadomić Ministerstwo Finansów o rozmiarze sumy żądanej według poręczonego dochodu przynajmniej w miesiąc przed nastąpieniem pomienionego terminu. W razie okazania się następnie niedokładności przedstawionego przez Dyrekcję obrachunku rozmiaru sum, niezbędnych do wypłaty ze strony Rządu dla uzupełnienia poręczonego dochodu, wypłacone według tego obrachunku zbyteczne sumy zaliczają się Towarzystwu na następną wypłatę poręczonego dochodu. Wypłacone przez Rząd Towarzystwu sumy na dochód poręczony od kapitału akcyjnego, zaliczają się jako dług Towarzystwa z doliczeniem od niego 5% procentu rocznie i zwracają się Rządowi z najbliższych zysków Towarzystwa, na zasadzie § 45.

Wypłata procentów od obligacji i ich umorzenia.

§ 40. Towarzystwo corocznie wypłaca Rządowi od kapitału obligacyjnego (§ 33 punkt 6) 5% procentu i 1/10% na umorzenie, przyczem od sum rzeczywiste wypłaconych Towarzystwu z kapitału obligacyjnego, procent i umorzenie wypłaca ono Rządowi od nominalnego obligacyjnego kapitału, odpowiedniego udziałom sumom.

Od sum wypłaconych za obligacje wypuszczone na rachunek pierwotnego kapitału zakładowego (§ 33), obliczanie 5% procentu zaczyna się od dnia wypłacenia Towarzystwu sum i zalicza się: a) do terminu ukończenia kolei — na rachunek kapitału zakładowego i b) po tym terminie — na rachunek czystego dochodu z eksploatacji. Obliczanie 1/10% na umorzenie tych sum zaczyna się od dnia wyznaczonego na ukończenie kolei i zalicza się na rachunek czystego zysku z eksploatacji.

Procenta od kapitału obligacyjnego i na jego umorzenie, w każdym razie wypłaca Towarzystwo Rządowi, czy Rząd wypuści obligacje, czy też zostawi je przy sobie.

Wnoszenie pomienionych procentów i na umorzenie dokonywa się przez Towarzystwo półrocznie, w terminach oznaczonych przez Ministra Finansów.

Jeżeli czysty dochód Towarzystwa przy odliczeniu od niego procentów i umorzenia od obligacji wypuszczonej tak na rachunek pierwotnego kapitału zakładowego, jak i przez dodatkową emisję, okaże się niedostatecznym do zapłaconiu Rządowi takowych procentów i umorzenia, to niedopłacona przez Towarzystwo suma zalicza się na dług Towarzystwa Rządowi, z doliczeniem 5% rocznie. Dług ten zwraca się Rządowi z najbliższych zysków Towarzystwa (§ 44).

Wyznaczenie kapitałów pomocniczych.

§ 41. Dla zapewnienia porządnego utrzymania kolei i zaspokojenia w swoim czasie potrzeb eksploatacji, Towarzystwo obowiązane jest utworzyć kapitały pomocnicze: zapasowy i obrotowy.

Zapasyowy kapitał przeznacza się: a) na gruntowną reperację kolei, jej budowli i przynależności; b) na pokrycie nieprzewidzianych i nadzwyczajnych rozchodów Towarzystwa na potrzeby kolei.

Obrotowy kapitał przeznacza się na zaspokojenie potrzeb eksploatacji.

Zapasyowy i obrotowy kapitał wydają się nie inaczey, jak w granicach budżetu, zatwierdzonego przez Ogólne Zebranie i Ministra Dróg Komunikacji.

Utworzenie kapitałów pomocniczych.

§ 42. Zapasowy kapitał tworzy się: a) przez coroczne odliczanie od czystego dochodu Towarzystwa 1/3% od sumy jego kapitału zakładowego (§ 33); b) z sum odłączanych na takowy według oddzielnych postanowień Ogólnego Zebrania; c) z procentów narastających od odłączonych w taki sposób sum.

Coroczne odliczanie na pomieniony kapitał trwa w wskazanym w § 43 rozmiarze, dopóki ten kapitał nie utworzy 15% kapitału zakładowego.

Przy dodatkowej emisji obligacji, zamierzony najwyższy rozmiar kapitału zapasowego odpowiednio powiększa się i samo odliczanie na kapitał zapasowy dokonywa się w rozmiarze 1/3% od całej sumy kapitału zakładowego, tak pierwotnego, jak i utworzonego przez dodatkową emisję obligacji.

Obrotowy kapitał tworzy się: a) z kapitału zakładowego, w rozmiarze sumy, oznaczonej na ten przedmiot w kosztorysie przygotowawczym i b) z procentów narastających od wolnej sumy tego kapitału. Kapitał ten nie może być zmniejszony od rozmiaru oznaczonego w kosztorysie przygotowawczym. Powiększenie jego z eksploatacyjnych dochodów kolei, prócz narastania procentów, może być dopuszczone tylko za oddzielnym upoważnieniem Ministra Dróg Komunikacji.

Kapitał zapasowy powinien być umieszczony w papierach rządowych procentowych lub w poręczonych przez Rząd obligacjach kolei żelaznych, a czasowo wolne sumy kapitału obrotowego — na rachunku bieżącym w Banku Państwa lub w jednym z jego kantorów.

Czysty dochód.

§ 43. Za czysty dochód z eksploatacji kolei uznaje się

sumą pozostającą z dochodu brutto, po pokryciu wszystkich rozchodów na zarząd, utrzymanie, czynność i bieżącą konserwację kolei.

Zysk.

§ 44. Za zysk Towarzystwa uznaje się sumę po odliczeniu z czystego dochodu, po odliczeniu od niego 1/3% od sumy zakładowego kapitału Towarzystwa, kapitału zapasowego i 5 1/10% od sumy nominalnego kapitału obligacyjnego, na wypłatę procentu od tego kapitału i na jego umorzenie.

Gdyby zysk któregośkolwiek bądź roku okazał się mniejszy od 5 1/10% od nominalnego kapitału akcyjnego Towarzystwa, to Rząd dopłaca Towarzystwu brakującą do tego rozmiaru sumę, przyczem suma dokonywanej przez Rząd dopłaty nie może przeniesć się na następny rok.

Jeżeli kolej zostanie otwarta cała lub w części przed terminem wyznaczonym w tym celu według § 8, ob to czysty dochód z eksploatacji przechodzi do tegoż terminu całkowicie na wypłatę od akcji, oprócz 5% poręczonego dochodu, wypłaconego z kapitału zakładowego (§ 39 punkt a).

Dywidenda.

§ 45. Za dywidendę Towarzystwa uznaje się sumę, pozostałą z zysku po odliczeniu od niego 5% procentu i 1/10% na umorzenie od nominalnego kapitału akcyjnego na wypłatę procentów od tego kapitału i jego umorzenia. Jeżeli Rząd nie ma należności u Towarzystwa z wypłaty procentów i umorzenia od kapitału obligacyjnego i z wypłat poręczonego dochodu od kapitału akcyjnego, to cała dywidenda przechodzi na wypłatę od akcji; kiedy zaś Towarzystwo winno jest te należności, to połowa pomienionej sumy pozostaje z zysku, odlicza się na dywidendę od akcji, a druga połowa na zapłacenie długów Towarzystwa Rządowi. (d. c. n.).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

w Wydziale Poczty.

Minister Spraw Wewnętrznych, za porozumieniem się z innymi Ministrami, oraz z zarządzającymi oddzielnymi wydziałami, ustanowił następujący porządek oddawania na pocztę korespondencji rządowej przesyłanej bezpłatnie:

Korespondencja rządowa oddaje się po dawnemu za książką ekspedycyjną i oprócz tego, według życzenia władz rządowych, za oddzielną specyfikacją lub bez takiej. W pierwszym wypadku odbiorca pocztowy kwituje w książce ekspedycyjnej, że korespondencja została odebrana „za specyfikacją”, a sama specyfikacja pozostawia się do zachowania w biurze pocztowym do sprawdzenia; w drugim wypadku odbiorca pocztowy kwituje w zwykły sposób w książce ekspedycyjnej z odbioru korespondencji.

W specyfikacji zamieszcza się to wszystko co zapisuje się do książki ekspedycyjnej a mianowicie: od jakiej władzy lub osoby i którego dnia, miesiąca i roku oddaje się korespondencja, do kogo jest adresowana, gdzie mianowicie i za jakim numerem. Specyfikacje przysposabniają się oddziennie według rodzajów korespondencji w tych miejscach, gdzie odbiór każdego rodzaju korespondencji odbywa się w oddzielnych Ekspedycjach.

Wyżej wskazany porządek wprowadza się w Pocztaństwach St. Petersburgskich i Moskiewskich od 1 marca roku bieżącego, a w pozostałych biurach pocztowych od 1 dnia miesiąca następującego po tym, w którym otrzymane zostanie na miejscu niniejsze rozporządzenie.

Naczelnikom gubernij poleca się bezzwłocznie przedrukować to rozporządzenie w miejscowych dziennikach gubernialnych.

* Magistrat miasta Warszawy podaje do wiadomości powszechnej, że w warszawskiej kasie oszczędności, według poprzedniego raportu było 25,184 uczestników, których kapitał wynosił 860,503 rubli 45 1/2 kop. po doliczeniu procentów za 1873 r., w ilości 3,155 rubli 65 kop. kapitał ten wynosi 891,658 rubli 10 1/2 kop.

Pomieniona kasa wraz z kantorem pomocniczym, w tygodniu do 10 (22) lutego r. b. włącznie, wydała 72 nowych książeczek oszczędności, na które również jak i na dawniejsze w 823 wnioskach złożono 7,372 rubli 15 kop.

Na ządanie 141 uczestników, zwrócono (z włączeniem procentów 19 rubli 65 1/2 kop. przypadających od zwróconych całkowitych wniosków) 8,071 rubli 35 kop. i umorzono 62 książeczek. Zatem 25,194 uczestników posiada kapitał 891,162 r. 90 1/2 kop.

DZIAŁ WEWNĘTRZNY.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

* Z wiadomości zakomunikowanych przez prokuratorów sądów policyj poprawczych w Lublinie i Janowie za 1872 rok, można do pewnego stopnia sądzić o moralności mieszkanców gubernji lubelskiej w tym roku. W istocie, z tych wiadomości okazuje się, że liczba przestępstw dochodzonych w 1872 roku przez dwa wyżej wymienione sądy wynosiła 2,173, o 24 więcej niż

* Suma ta ma być oznaczona oddzielnie według Najwyższego zatwierdzenia realizacyjnego rozmiaru akcji.

w 1871 roku, a liczba skazanych przestępców 1,737 o 171 mniej niż w 1871 roku. Pod względem rodzaju przestępstw największa ich liczba przypada na kradzież (664), naruszenie przepisów ustawy o akcyzie (453), uszkodzenie na zdrowiu (184), obelgi (178) i gwałtowne napadnięcie (114). Często powtarzanie się tych przestępstw objaśnia się: co do pierwszych dwóch kategorii, przez zubożenie mieszkańców z powodu nieurodzaju i przez mały rozwój przemysłu, w skutku czego niższa klasa ludności, a szczególnie żydzi, nie znajdując zarobkowania, targają się na nabywanie środków do życia drogą bezprawia, a co do ostatnich—przez nieokrzesane obyczaje i brak oświaty w klasach mieszczańskiej i włościańskiej, na które spada prawie cała ilość czynów przestępnych w gubernji. Okazuje się to z tego, że w ogólnej liczbie skazanych było szlachty 19, obywateli poczesnych i kupców 50, wojskowych i innych stanów 147, kiedy tymczasem mieszczan było 556 i włościan 965 osób. Przy tem wszystkim nie można jednak liczyć osób, które popełniły przestępstwa, uważa za szczególnie wielką, ponieważ 1 przestępca przypada w przybliżeniu na 426 głów całej ludności, czyli na 444 szlachty, na 861 kupców, na 281 wojskowych i innych stanów, na 194 mieszczan i na 559 włościan, licząc w ostatnich dwóch stanach i żydów.

Do zapobiegania i tamowania przestępstw, udzielała głównie pomoc istniejąca w gubernji straż ziemska, która wykonywała włożone na nią pod tym względem obowiązki z znakomitą skutecznością, wykrywszy w 1872 roku około 30,600 różnych przestępstw i wykroczeń, dochodzonych w sądach ogólnych i gminnych i przysposobionych 41 zbiegów wojskowych, 163 włościanów, i 3,774 waleśających się, razem 3,978 osób, z których pierwsi odstąpieni zostali władzy wojskowej, a ostatni oddani pod sąd, lub ukarani drogą administracyjną na zasadzie obowiązujących przepisów paszportowych.

* Czytamy w *Kal.*: Gospodarstwo myśliwskie zaczyna zwracać na siebie uwagę tutejszych właścicieli ziemskich, tych zwłaszcza, którzy w posiadaniu swoim mają znaczniejsze obszary lasów. I tak, niedawno donosiliśmy o urządzeniu w jednym z majątków w pow. wielunińskim położonych, bażantarni i zwierzyńca; dziś robimy wzmiankę o drugim majątku, leżącym w częstochowskim powiecie, gdzie także urządza się zwierzyńce. Obszerne to dobra zwane Kłobuckimi, są od trzech lat własnością hr. Henkla von Donnersmark, który z lasnych przestrzeni wyznaczył 2,000 morg na zwierzyńce i starannie do niego gromadzi grubszą zwierzynę. Dotąd już, prócz lisów i sarn, wypuszczono tam sześćdziesiąt par jeleni i 18 dzików, schwytych w okolicy. Zwierzyńce ten leży pod folwarkiem Rępczyce, na drodze wieduckiej od Częstochowy do Panek i ma 18 wiorst obwodu. Jeden bok jego stanowi trakt publiczny, dwa drugie zaś zamknięte są płotem wysokim na przeszło 5 łokci, a ostatni, stykający się z dalej ciągnącymi się lasami, ogrodzony jest ziemnym nasypem, przez który zwierzyna wchodzić może, lecz ze zwierzyńca wydobyć się już nie jest w stanie.

* Wykaz cen produktów i artykułów żywności w mieście Plocku, od 30 stycznia (11 lutego) do 6 (18) lutego 1874 roku włącznie. Za czwartek: pszenicy I-go gatunku 13 rub. 94 kop., II-go gatunku 13 rub. 12 kop., żyta I-go gatunku 9 rub. 51 kop., II-go gatunku 9 rub. 35 kop., jęczmienia I gatunku 7 rub. 87 kop., II-go gatunku 7 rub. 38 kop., owsa I-go gatunku 4 rub. 75 kop., II-go gatunku 4 rub. 43 kop., rzepaku — rub. — k., grochu 8 rub. 61 kop., gryki 7 rub. 62½ kop., kartofli 3 rub. 28 kop., kaszy: jaglanej 21 rub. 32 kop., jęczmiennej 11 rub. 98 kop., owsianej 19 rub. 68 kop., gryczanej grubej 14 rub. 76 kop., drobnej 21 rub. 32 kop., maki: pszennej I-go gatunku 14 rub. 76 kop., II-go gatunku 11 rub. 48 kop., żytniej 9 rub. 84 k.; za funt: chleba pyłowego 3½ kop., razowego 2½ kop., mięsa wołowego z opasów stepowych 12 kop., z opasów krajowych 11½ k., z nieopasów: I-go gatunku 9 kop., II-go gatunku 8 kop., cielęciny 9 kop., wieprzowiny 10 kop., baraniny 7½ kop.; za pud.: siana 20 kop., słomy 40 k.; za wiadro: spirytusu 76½ Trallesa 6 rub. 10 k., wódki 46½ Trallesa 3 rub. 47 kop.; za worek czterdzienny płócienny 75 kop. (*Dziennik Gub. Plocki*).

WIADOMOŚCI MIEJSKOWE.

* *Warszawska Gazeta Polijna* zamieszcza następujący wypadek miejski:

W dniu onegdajszym, uczniowie gimnazjum tutejszego Zdzisław Rutkowski, syn oficjalisty pocztowego, i Artur Koene, syn urzędnika drogi żelaznej, ślizgając się po lodzie na rzecze Wiśle od strony Pragi, wpadli w wodę; na krzyk towarzyszy rybacy na łodziach pospieszyli, pierwszego z tych chłopców zdobili wydobyć, i ten po przywróceniu do czucia, do szpitala Dzieciątka Jezus odesłany został, drugi zaś utonął i ciała jego dotąd niewyaleziono.

* **Tydzień giełdowy.** Dobrze usposobienie giełdy berlińskiej, wywołane w zaprzestaniu tygodnia przez Wiedeń, nie było długotrwałe. Było do przewidzenia, że sztuczna ta zwijka runie skoro upadnie bodziec wiedeński, i tak się też stało; zaraz na początku tygodnia giełda wiedeńska zaprzestała odbijać papiery wartościowe, gdy jednocześnie obniżające się ceny na żelazo i spadek kursów kolei reńskich, były powodem pogorszonej konjunktury i rezultatem paniki dla akcji dróg żelaznych.

Uspokojenie giełdy warszawskiej przy normowaniu kursów weksli zagranicznych przez całą ubiegły tydzień w jednolitym pozostawało nastroju, z dążnością w kierunku obniżki takowych; fluktuacje atoli były nominalne i w obec mało zmienionych notowań berlińskich, większe różnice nie mogły być osiągnięte, a ostateczny rezultat przebiegu kursowego, mimo ciągłego spadania kursu weksli londyńskich w Petersburgu wykazuje tylko w dewizach pruskich i londyńskich słaby postęp obniżki. Weksle na Berlin 3-miesięczne z 108,37½—108,07½ zostały o 1/10 na 108,80—108,80, krótki z 108,07½—107,77½ na 108—107,70. Londyn drugi stracił 1½ kop. z 7,28½—7,26½ na 7,27—7,25. Paryż pozostał na pierwotnym stanowisku 87,15 w żądaniu, również i Wiedeń 4-miesięczny na 96,60 (107½), krótki na 97,50—97,05 (108½—107½).

Obroty w wekslach, aczkolwiek nie odznaczały się większym ożywieniem, doszły w ogólnej cyfrze do okresu prawie średniego. W wekslach pruskich ruch jak zwyczajnie był największy; o ile długie transzowania skąpo były dostarczane, o tyle pojawiły się znaczniejsze partie asygnacji na banki pruskie z interesu wywozowego pochodzące. Z innych dewiz, Londyn i Paryż i 2-miesięczny Wiedeń w silniejszych były transakcjach; krótki Wiedeń w

mniejsem był zapotrzebowaniu. Petersburg 3-miesięczny tylko niżej 98½ obcą kupować, tak jak i krótki niżej alpari.

W papierach tutejszych publicznych nieco więcej było ożywienia jak poprzedzającym periodycie giełdowym: transakcje poro-bione zostały prawie we wszystkich efektach z przeważającą tendencją obniżenia dalszego kursów. Najwięcej uciერიალი listy zastawne miasta Warszawy, albowiem 1-a seria z 88,05 została na 87,20—86,90, 2-a z 87,75—87,45 na 87,10—86,80. Listy likwidacyjne spadły także z 79—78,70 na 78,65—78,35. Listy zastawne 4½, 1-ej serii cofnęły się o 5 kop. z 94,45—94,15 na 94,40—94,10, tak samo i listy zastawne 5½ z 92,60—92,30 na 92,55—92,25. Jedynie listy zastawne 4½, 2-ej serii niezmiennie pozostały na 93,95—93,65. Listy zastawne m. Łodzi zaofiarowane są po 81.

Z akcji kolei żelaznych uwzględniono tylko bydgoskie, z których strukturalne postąpiły na 70½—69½. 500-rublowe na 75 za sto w platynim kursie. Inne w podaż bez obrotów notowano: warszawsko-wiedeńskie 88½, łódzkie 100, terespolskie 114½—113½.

Akcje banków prywatnych bez pokupu, w zaofiarowaniu notowano banku handlowego 1-oh emisji 262, banku dyskontowego 230, banku łódzkiego 98, IV emisja banku handlowego miały nabywców po rs. 100.

Z różnych innych wartości, listy zastawne Cesarstwa 5½ w częstych były transakcjach, w końcu były podawane po 102. Pożyczki premjowe w słabym popycie utrzymały się: 1 i 2 w żądaniu na 166, za 2-ą placenoby 165½. (*Gaz. Hand.*)

Z INNYCH GUBERNJI.

* Ich królewskie wysokości Książę Edyuburski i Księżna Edyuburska Marja Aleksandrówna, powodowani życzeniem ulżenia, ile możności, losu ubogich mieszkańców m. Petersburga, raczyli przesłać naczelnikowi miasta Petersburga tysiąc pięćset rubli, dla rozdania takowych osobom najbardziej potrzebującym wsparcia.

Najjaśniejszy cesarz austriacki raczył również ofiarować, za pośrednictwem generała Langenau, dwa tysiące rubli na tenże cel.

* *Kronszt. Wiest.* donosi, że w porcie kronsztadzkim rozpoczęte już zostały roboty przygotowawcze około uzbrojenia i zaopatrzenia we wszelkie potrzeby nowego jachtu Cesarzowski „Dierżawa”, który otrzymał rozkaz znajdowania się w zupełnej gotowości do odpłynięcia zagranicę 20-go kwietnia (2 maja) r. b. Jacht Cesarzowski „Dierżawa” uda się do Vliessingen, jak skoro otworzy się żegluga, i służyć będzie do podróży Najjaśniejszego Pana do Anglii. Jachtowi temu towarzyszyć będzie jacht Cesarzowski „Liwdia”, który, jak donosi *Nikol. Wiest.*, otrzymał już rozkaz znajdowania się w pogotówiu do odpłynięcia, 15 (27) marca, z Nikołajewa do Vliessingen. Jego Cesarzowska Mość Najjaśniejszy Pan raczy przybyć do Vliessingen około 29 kwietnia (11 maja) i odbędzie podróż morską z Vliessingen do Anglii na jachcie parowym „Dierżawa”, jeżeli lód nie przeszkodzi temu ostatniemu wypłynięciu wozas z Kronsztadu. Jacht parowy „Liwdia” towarzyszyć będzie jachtowi „Dierżawa” i następnie, po powrocie Jego Cesarzowskiej Mości, odpłynie niezwłocznie na morze Czarne.

* W zeszycie grudniowym 1873 roku „Prac Cesarzowskiego Wolnego Towarzystwa Ekonomicznego” oprócz sprawozdań z posiedzeń Towarzystwa, pomieszczone są w całej obszerności doniesienia i sprawozdania o niektórych przedmiotach, roztrząsanych przez Towarzystwo w 1873 roku. Z liczby tych zwraca na siebie szczególną uwagę, jako dotyczące interesów nie pewnej jakiegobądź miejscowości naszej ojczyzny, a w ogóle całej Rosji, przedstawienie A.A. Kaufmana w kwestji „ochrony lasów”.

P. Kaufman, w obszernym swem przedstawieniu, dotyka jednej z najważniejszych kwestji ekonomicznych w Rosji, przytaczając świadectwa na to, że trzebież lasów przybrała w niektórych miejscowościach takie rozmiary, iż nie wypada już obliczać jej stosunku z przyrostem i kresli krótki przegląd historyczny środków, przedsięwziętych w rozmaitych państwach dla ochrony lasów. Tu mianowicie autor opisuje pokrótce środki i przepisy prawa, wynikające z systematów: zakazowego, ograniczającego użytkowanie z lasów, zachęcającego, opiekującego się hodowlą lasów, i nareście mówi o tych środkach, które istnienie swe zawdzięczają nauce leśnictwa i stanowią tym sposobem przez się nie co innego, jak zastosowanie praktycznych zasad naukowych. Dalej autor przechodzi do określenia położenia handlu drzewnego w Rosji i wypowiada tu konkluzję następującą: „nieracjonalność handlu drzewnego zrzadza nieobliczone szkody gospodarstwu leśnemu. Jeśli deski stanowią przedmiot handlu handlarzy drzewa, wtedy bezwzględnie rąbać oni drzewa maszowe na trzyszniowe belki, celem rozprowadzenia na deski; jeśli przedmiotem handlu są klepki lub wanczasy, to z danego drzewa przysposabiają tylko ten materiał, chociażby z niego można przysposobić inny materiał, daleko cenniejszy. Dążąc jedynie do wyszukania rozmaitych sposobów taniego nabywania dach leśnych, handlarze leśni postępują ze szkodą pożytku ogólnego i prywatnego, ze stratą dla gospodarstwa leśnego, skarbowego i prywatnego.

Nie przyswili oni sobie dotychczas tej prawdy, że trwałość wszelkiego przedsięwzięcia polega nie na drobnej spekulacji i korzyści chwilowej, lecz na racjonalnym jego rozwoju; że nad jednorazowy wielki zysk należy przekładać korzyść stałą, chociaż i umiarkowaną.”

Opisawszy niernormalne postępowanie względem lasów ich właścicieli, ich nieprawidłowy pogląd na ten majątek, jako na kapitał czasowy, ulegający zmianie na gotowiznę, wykazawszy u właścicieli lasów brak nawet wiadomości o swem bogactwie leśnem, autor wprowadza ztąd smutne następstwa, tak dla samych właścicieli lasów, jak i w ogóle dla ogólnego dobrobytu państwowego.

Poswięciwszy następnie większą część swego sprawozdania zbadaniu przyczyn teraźniejszego stanu lasów i przechodząc dalej do kwestji o środkach, któreby były w obecnym czasie pożytecznymi dla wyjścia z nie-normalnego położenia, a szczególnie dla zabezpieczenia przyszłej pomysłowości lasów, p. Kaufman wypowiada tu myśl, iżby poddać część leśną w Rosji takiej gruntownej reformie, któraby zjednoczyła w sobie wszelkie środki dla pomysłowego rozwoju naszego gospodarstwa leśnego. Przed wyłączeniem jednak samych środków, zmierzających do zreorganizowania części leśnej, autor stawia do rozwiązania pytanie o granicach prawa własności prywatnych właścicieli lasów.

Przechylając się przy rozwiązaniu tego pytania, do konkluzji o prawie państwa względem ograniczenia w

pewnym zakresie prywatnego użytkowania i rozporządzania lasami, autor powiada:

„Aby pogodzić interesy posiadania prywatnego z korzyściami państwową, mimo pozornego antagonizmu pomiędzy ich ostatecznymi celami, trzeba nam wynaleźć takie środki, któreby godziły ze sobą żywioły życia narodowego. Niepodobna nie przyznać, że jeżeli z jednej strony, rząd, w troskliwości swej o dobrobyt państwa i korzyść ogólną, teraz i na zawsze powinien przedsięwziąć stanowcze środki dla zapobieżenia trzebieży lasów i dla ustalenia przy sobie prawa wyższego nadzoru nad względem ich ochrony na przyszłość, to z drugiej strony, podług przepisów prawa własności, uznawanych przez państwo, powinno ono, w równym stopniu troszczyć się o dobro osób prywatnych, otwierając im drogę do wyjścia z teraźniejszego niepomysłowego położenia względem ich leśnych obrotów, za pośrednictwem takiej pomocy, która dałaby im możność i wywołała energję w osiągnięciu celu ogólnego; a można to osiągnąć tylko wtedy, kiedy przy zasadniczym prawie rządu do całego leśnego majątku państwa, właścicieli prywatni, w zamian za wyłączenie ich z jednego rodzaju własności—swobodnego rozporządzania lasami, ograniczanego dla ochrony takowych, w widokach dobrobytu narodowego, o trzymają reką i do ciągnięcia czasowych korzyści bezwzględnie na swą korzyść, gdyż takie ciągnięcie korzyści w każdym razie powinno stanowić ich własność nietykalną.

„Tak więc, główna zasada środków, do jakich przedsięwzięciem powinno dążyć zreorganizowanie części leśnej, na podstawie wyluszczonej idei, uwarunkowywa się dwoma następnymi przepisami. 1) poddanie lasów prywatnych pod opiekę i kontrolę rządu, czyli innemi słowy ograniczenie właścicieli prywatnych w prawie rozporządzania lasem, pozostawiając im prawo użytkowania z korzyści gospodarstwa racjonalnego, i 2) zaprowadzenie w lasach skarbowych wszędzie i wyłącznie ekonomicznego przysposobienia materiałów za pośrednictwem samych leśniczych.”

Nim jednak te reformy urzeczywistnione zostaną drogą prawodawczą, p. Kaufman uznaje za konieczne i możebne przystąpić teraz już do pewnych kroków przygotowawczych, które, będąc wprowadzone stopniowo, posłużą jeżeli nie za radykalne, to przynajmniej za paljatywne środki do polepszenia stanu naszych lasów. Wyłączeniem tych środków kończy się praca p. Kaufmana.

Jaki pogląd ma na podjętą przez p. Kaufmana kwestję, i jak przyjął pracę p. Kaufmana co do odrobienia tej kwestji Wolne Towarzystwo ekonomiczne, okazuje się z następującego postanowienia (w pierwszym wydaniu): „zawzględni na ważność przedmiotu, dotkniętego przed p. Kaufmana, i z powodu obszernego zakresu środków, przez niego proponowanych dla zreorganizowania części leśnej w Rosji, wydrukować to przedstawienie w „Pracach” i zrobić oddzielne odbitki, które rozესane być mają członkom wydziału, dla bardziej szczegółowego poznańmienia się z istotą rzeczy, a następnie naznaczyć znowu posiedzenie dla rozstrząśnienia projektu A.A. Kaufmana.”

* *Estlandzki Dziennik Gubernjalny* donosi, że przed otwarciem, po ukończeniu poboru do wojska, 16 lutego, estlandzkiego gubernjalnego Kompletu do obowiązków służby wojskowej, już wydane zostały rozporządzenia o zawiadomieniu wszystkich podwładnych zarządów miejskich i włościańskich, do jakiego rewiru powołania zostały przyłączone miasto lub włość, dla oznajmienia mieszkańcom, oraz przedsięwzięte zostały środki w celu ulżenia i bezwzględnego przesłania do pomienionych zarządów wypisów metrycznych. Oprócz tego obecnie już są skończone przekłady na język niemiecki i estoński ustawy o obowiązku służby wojskowej, które będą drukowane w drukarni gubernjalnej w kształcie oddzielnych broszur.

* Jekaterinobawskie Gubernjalne Zebranie Ziemskie ostatniej sesji kolejnej, na posiedzeniu 4 listopada r. z., po wysłuchaniu raportu Urzędu Gubernjalnego o zapełnieniu żywności gminom wiejskim niektórych powiatów, a w szczególności Rostowskiego, postanowiło: 1) nadać Urzędowi Gubernalnemu prawo do udzielania pożyczek z żywnościowego kapitału ziemskiego gminom wiejskim, na żywność i obsianie pól, w miarę potrzeby, lecz nie inaczej jak po złożeniu uchwał gminnych, z dołączeniem list imiennych potrzebujących i z oznaczeniem ilości pożyczki, koniecznej dla każdego z potrzebujących, przy czem pomienione uchwały powinny być sprawdzane przez członków Urzędów Powiatowego i Gubernjalnego, według uznania tego ostatniego; 2) upoważnić Urząd Gubernjalny do starania się u Rządu, o udzielenie ziemstwu rostowskiemu pożyczki 70,000 rubli z ogólnego kapitału żywnościowego.

* Moskiewska Rada Miejska, po rozstrząśnięciu raportu Komitetu opiekunów i opiekunek miejskich szkół elementarnych, pomiędzy innemi postanowiła: 1) wnieść do budżetu 1874 roku na utrzymanie miejskich szkół elementarnych 47,720 rubli; 2) na utrzymanie dwóch szkół żeńskich: Nikołajewskiej i Preobrażenskiej wyznaczyć 6,850 rubli.

Z NIEMIEC.

(Od naszego korespondenta).

Niezwłocznie po przekazaniu przez parlament niemiecki, osobnej komisji do rozstrząśnienia, projektu rządowego o reorganizacji armji, o czem donosiłem w poprzednim moim liście, takż los spotkał projekt rządowy do prawa prasowego i projekt dotyczący stosowania prawa karnego do robotników niedotrzymujących zobowiązań zawartych kontraktem. Projekt o reorganizacji armji przejdzie tym razem pomyślnie, z powodu okoliczności: zniewalających Niemcy być silnie uzbrojonymi w obecnych, jakkolwiek pokojowych czasach. O tych to właśnie okolicznościach wspomnieli hrabia Moltke w swej mowie, mówiąc o uzbrojeniu Francji i wykazując, że tego, co Niemcy zdobyły w ciągu sześciu miesięcy, trzeba będzie bronić przez całe pół wieku. Dowodzenia jego, jakkolwiek oparte na chwiejnych argumentach, wywarły wszelakoż wrażenie nawet po za obrębem parlamentu; w tych dniach, w okregu wyborczym lipskim odbyło się zebranie, na którym wyrażono społeczeńcie dla Moltkego za mowę miłą przez niego. Pominąwszy kwestję, czy niezbędnym jest dla Niemiec, nawet w czasie pokoju, posiadać zbyt wielkie siły zbrojne, nie można wszelakoż nie zauważyć, że urzeczywistnienie projektu pruskiego co do reorganizacji armji, nie może wywrzeć wpływu pomyślnego na życie ekonomiczne narodu niemieckiego, jak również na rozwój ekonomiczny innych państw lądu

stałego Europy, które, w danym wypadku, zmuszone będą trzymać znaczne wojska.

Na posiedzeniu z 24 lutego, pruska izba deputowanych przyjęła prawo o małżeństwie cywilnem w takim kształcie, w jakim wyszło ono z izby panów; przeciw temu prawu głosowali bez powodzenia polacy i stronnictwo środkowe. Na prawo to powstaje duchowieństwo, zarówno katolickie, jak ewangelickie. To ostatnie nie może spoglądać obojętnie na prawo pomienne, dla tego już powodu, że dotyka ono jego interesów materialnych. Do niedawnego czasu, duchowieństwo ewangelickie wyrażało swe z tego powodu niezadowolenie jedynie w kółkach poufnych; lecz widząc, że prawo to przyjęte zostało przez izby, podało ono do ministerstwa wyznań coś w rodzaju memorjału, w którym wykazując zmniejszenie swych dochodów w skutku zaprowadzenia małżeństwa cywilnego, uprasza ministerstwo o przedsięwzięcie wezas środków zdolnych zabezpieczyć interesy materialne duchowieństwa. Lecz pospiesz ten jest zbyt czyny, wiadomo bowiem, że nowe prawo o małżeństwie cywilnem, nie usuwa bynajmniej zawierania związków małżeńskich w obec kościoła, ani też innych, przestrzeganych dotąd w tym względzie obrządków; nie może ono przeto wpłynąć tak bardzo na zmniejszenie dochodów duchowieństwa, jak o tem głosił pastorzy ewangelicy w swym memorjału, w którym przytaczają między innemi, w sposób wielce naiwny, cyfrę dochodów, jakie wpływają za śluby, administrowanie sakramentu chrztu św. i t. d. Wszelakoż duchowieństwo ewangelickie postąpiło w tym względzie otwarcie i uczciwie: nie usiłowało ono, jak to uczynili katolicy na posiedzeniach izb, powstawać na nowe prawo ze stanowiska teorii, co zresztą przyszyłoby z trudnością duchowieństwu ewangelickiemu, albowiem sam Luter zawarł z Katarzyną von Bora związki małżeńskie cywilne. Na tę ważną okoliczność nie omieszkali powołać się, na jednym z posiedzeń izb (w grudniu jeszcze), wymowny deputowany liberalny Richter-Hagen. Dowiódł on za pomocą danych niezaprzeczalnych, że zdaniem wielkiego reformatora, sam ślub, t. j. obrządek kościelny, nie jest dostateczny dla związku małżeńskiego, małżeństwo bowiem, jak powiada Luter, jest sprawą świecką (*bürgerliches Geschäft*). Na ślub w obec kościoła zapatrywał się on jako na rzecz rozgorączną, za najważniejsze zaś uważał oświadczenie zobopólne obojga narzeczonych w obec świadków postronnych. Taki pogląd na małżeństwo stwierdził on w własnym przykładem. Doktor Melanchton, współczesny mu, powiada, że „nie uprzedzając wcale swych przyjaciół, Luter zaprosił do siebie, wieczorem 13 czerwca 1525 roku, pastora Buckenhagena, malarza Łukasza Kranacha, prawnika doktora Appela i proboszcza doktora Jonasa, i w obecności tych osób zawarł związek małżeński z Katarzyną von Bora; błogosławieństwo zaś kościoła i uczta weselna (*Hochzeitsschmaus*) nastąpiły w 14 dni potem”. Pomimo to, Luter uważał Katarzynę von Bora za swą żonę, siebie zaś za jej męża począwszy od 13 czerwca, o czem świadczy lista jego do przyjaciół. Dnia 15-go czerwca 1825 roku, t. j. przed zawarciem jeszcze ślubu w obec kościoła, Luter pisał do Jana Brühla i Kappera Müllera:

„Nareszcie, spełniając życzenie mego kochanego ojca, zawarłem związek małżeński, dla uniknięcia zaś nieprzyjemności, jakich mógłbym doznać ze strony złych języków, zamierzam wyprawić we czwartek, za 8 dni, małe wesele; upraszam i o waszą także pomoc (t. j. obecność) przy udzielaniu nam błogosławieństwa.”—Tak samo zapatrywali się na małżeństwo przyjaciele Lutera. „Doktor Marcin (Luter),—pisze Melanchton,—zawarł związek małżeński; goście sproszczeni zostali na ucztę weselną, ślub zaś odbędzie się we czwartek, po św. Janie.”—Wcześniej jeszcze niż Luter, postąpił tak samo Melanchton. Dnia 14 września 1520 roku pisał on o sobie do jednego z swych przyjaciół: „Pojąłem za żonę dziewczę, którą widziałeś”, ślub zaś pogłosławiony został w kościele dopiero 25 listopada tego roku.

Podczas gdy deputowani alzaso-lotyńscy i ich wybory oburzają się bardzo z powodu niepowodzenia wniosku „Teutcha i jego kolegów”, jak również z powodu oświadczenia złożonego w parlamencie niemieckim przez biskupa Retza, deputowanego strazburskiego, rząd pruski troszczy się o ufortyfikowanie Strazburga; podług ostatnich wiadomości, fortyfikacje te przjdą do skutku i będą tego rodzaju, że zdobycie ich trudniejsze będzie dla francuzów, niż było w swoim czasie dla Niemców.

Zajęcie bismarko-lamarmorskie wzmagą się nie na żarty. Znana jest już wam zapewne odpowiedź generała Lamarmory na obelżywe dla niego wyrażenie powiedziane w izbie przez księcia Bismarcka. Ten ostatni okazuje na pozór spokój, lecz mściwy wóch nie puszcza urazy w niepamięć. Donosił on niedawno w gazetach włoskich, że dokumenta świadczące przeciw kanclerzowi państwa niemieckiego oddane zostały przez niego (Lamarmore) notariuszowi do depozytu, przyczem wymienia po nazwisku zarówno notariusza, jak i miasto, w którym ten ostatni ma swoją kancelaryę. Wkrótce potem rozeszła się pogłoska, jakoby Lamarmora żądał od księcia Bismarcka satysfakcji osobistej. W tych dniach nareszcie, pisma niemieckie podały wiadomość, że Lamarmora postanowił zwrócić rządowi pruskiemu wielki krzyż orderu Orła Czerwonego, ozdobiony brylantami i udzielony mu przez króla Wilhelma w 1861 roku, w dniu koronacji. Ten sposób postępowania generała włoskiego jest poniekąd odpowiedzią na zarzuty czynione mu przez prasę pruską, półurzędową, która wątpi o autentyczności dokumentów pomienionych.

Wielkie wrażenie wywarły w Saksonji prelekcje publiczne Reclama o paleniu zwłok. O ile zauważałem, wielu oburza się na to; duchowieństwo zwłaszcza

spogląda na ten przedmiot niechętnie, [pomimo iż do-
wody przytaczane przez Reclama na korzyść tego spo-
sobu „grzebania umarłych“ są niezaprzeczalne. Profe-
sor lipski zapatruje się na tę kwestję z rozmaitych
punktów, zwłaszcza ze stanowiska higienicznego, i
w końcu oddaje naturalnie pierwszeństwo paleniu
zwłok nad zwykły sposób grzebania takowych. Ła-
two zrozumieć, dla czego prelekcje Reclama wy-
wierają przykre wrażenia: społeczeństwo niechętnie
przyjmuje obrządki tego rodzaju, i dążyby się one za-
prowadzić jedynie stopniowo. Czy palenie zwłok przy-
jęte będzie kiedykolwiek powszechnie, nie wiadomo,
lecz nie jest to nowością dla Europy tegocześnie. We
Włoszech, jak wiadomo, palenie zwłok uznane nawet
ostało przez prawo, które pozostawia do woli każdemu
obierać ten lub inny sposób „grzebania“. W oddziale
włoskim w gmachu głównym wystawy powszechnej wie-
deńskiej znajdowały się między innymi wozory i przy-
rządy profesora padewskiego Ludwika Brunetti, który
wynalazł nowy sposób palenia zwłok. Wozory te i przy-
rządy są tego rodzaju, że nie mogą obudzić uczucia
nieprzyjemnego nawet u osób mających słabe nerwy.
Sposób wynaleziony przez profesora Brunetti jest bar-
dzo prosty: kładzie się trupa na ruszt stalowy, wsta-
wiony do skrzyni glinianej, i pali się go za pomo-
cą podłożonego drzewa. Profesor Brunetti palił sam
zwłoki martwe i zapewnia, że potrzeba na to drzewa
nie więcej jak za 1½ guldna i że cała czynność trwa
około półwartej godziny. Przyrząd szczególnego ro-
dzaju nie pozwala popiołowi, w który obraca się trup,
mieszać się z popiołem drzewnym; popiół pozostały po
trupie zajmuje bardzo mało miejsca, nie wydaje naj-
mniejszego odoru i może być przechowywany w po-
pielnicach (które, jak wiadomo, były w użyciu u ludów
starożytnych); popielnice takie, zrobione z szkła szlifo-
wanego, znajdowały się także na wystawie wiedeńskiej.
Ponieważ godła religijne mogą być zastosowane do ta-
kich popielnic z równą łatwością, jak są stosowane do
pomników, przeto dla zadosyćuczynienia uczuciu reli-
giijnemu osób zwiedzających wystawę, profesor Brunetti
umieścił był na jednej z popielnic, zawierającej popio-
ły po spalonych zwłokach, następujący napis: *Pulvis es
et in pulverem reverteris. Genes. III. 19, t. j. „Prochem je-
steś i w proch się obrócisz.“*

W tych dniach dokonane zostały na jeziorze Te-
gelskim doświadczenia z wynalazkiem, który zdaniem
niemców, może przyczynić się do rozwoju floty nie-
mieckiej. Wynalazek ten zależy na tem, aby za pomo-
cą baterji elektro-magnetycznej, zwróconej do steru
statku, można było kierować statkiem z brzegu. W wy-
padku niniejszym, doświadczenia nad tym wynalazkiem
mają rozstrzygnąć kwestję: czy statek wprawiony w
ruch za pomocą baterji elektro-magnetycznej, może być
kierowany dowolnie wtedy nawet, gdy nie ma wcale
ludzi na statku? Znanie łódzie-torpedy mają ten wła-
śnie niedostatek, że dla należytego kierowania takow-
ymi, niezbędna jest obecność ludzi na łodzi. Po-
wiadają, że doświadczenia z nowym, wyżej wspomnianym
wynalazkiem, powiodły się całkiem: statek poruszony
za pomocą baterji elektro-magnetycznej, płynął sam,
bez pomocy ludzi, w kierunku żądanym. Jeżeli tak jest,
w takim razie wypadałoby wykonać jeszcze próbę kie-
rowania statkiem na morzu wzburzonym; jeżeli i ta
próba powiedzie się, to nowy wynalazek odegra ważną
rolę przy obronie brzegów.

TELEGRAMY

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

* Londyn, 5 Marca. Dziś otwarte zostały posie-
dzenia parlamentu. Mowa tronaowa odczytana będzie
19-go b. m. — Towarzystwo drogi żelaznej warneńskiej od-
mówiło wypłaty kuponów z powodu nie otrzymania pie-
niędzy od rządu tureckiego. Według *Timesa*, Don Carlos
zamierza koronować się w Bilbao.

* Paryż, 5 Marca. Na dzisiejszym posiedzeniu
Zgromadzenia Narodowego, Christophle z lewego środka,
wskazując na ostatni artykuł gazety *Figaro*, oświadczył,
że zainterpoluje ministerstwo w przedmiocie sposobu,
w jaki użył swej władzy w obec napadów i groźb, których
Zgromadzenie Narodowe było niedawno przedmiotem.
Rozprawy nad tą interpelacją odroczono do jutra. Bank
francuzki zmniejszył dyskonto na 4½ %.

* Wiedeń, 5 Marca. W izbie deputowanych rozpo-
częły się dziś rozprawy nad prawami wyznaniowymi.
Galerje przepełnione były publicznością. Zameldowało
się 35 mówców przeciw i 23 na korzyść tych praw.
Dziś przemawiało 8 mówców. Jutro toczyć się będą
w dalszym ciągu rozprawy ogólne.

* Konstantynopol, 5 Marca. Jussuf-bej zo-
stał mianowany ministrem skarbu w miejsce Hamdi-paszy,
który złożony został z urzędu z powodu zgodzenia się na
warunki zbyt uciążliwe przy zawieraniu ostatniej poży-
czki forsuszowej w wysokości 130,000 franków. Gara-
theodori-effendi mianowany został posłem tureckim w Kon-
stantynopolu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

* Na jednym z ostatnich posiedzeń komisji wojsko-
wej w parlamencie niemieckim, frakcja ultramontanów
przerwała na krótko milczenie jakie zachowywała dotąd
co do prawa o organizacji armji. P. Mallinckrodt
wziął na siebie obowiązek przedstawienia opinji swoje-
go stronnictwa. Nie trzeba prawie dodawać, iż opinja
ta jest kategorycznie przeciwną projektowi rządowemu.
P. Mallinckrodt nie przystaje na służbę trzyletnią, lecz
nalega o przyjęcie służby dwuletniej; stosując taką zasadę
do pokojowej stopy armji, proponuje roczny kontyn-
gens tak, któryby sprowadził obecną jej cyfrę do stopy
daleko niższej niż ta, jakiej się rząd domaga. Ciekaw-
ką jest rzecz, zanotować styczność takiego oświadcze-
nia się ultramontanów z przedstawieniem przez rząd

projektu do prawa, stanowiącego nowe kary dla du-
chowieństwa katolickiego. Styczność taka zdaje się po-
twierdzać niejako obiegającą pogłoskę dotyczącą kro-
ków uczynionych przez przewodniczącego frakcji środkowej
w widokach otrzymania pewnych ustępstw na gruncie
zawikłań religijnych w zamian za ich zgodzenie się na
prawo o organizacji armji. Otóż takie zamiary ukła-
dów, widocznie apelują na niczem i obecnie tem gwał-
towniejsza walka toczy się pomiędzy księciem Bismar-
kiem a ultramontanizmem.

* Wczoraj, dnia 21-go lutego, Windsor był
świadekiem ostatniego zjawienia się poprzednich mini-
strów angielskich i pierwszego zjawienia się członków
nowego gabinetu. Przyjęcie, jakiego doznały ze strony
mieszkańców te dwie grupy mężów stanu, przedsta-
wiała godną uwagi sprzeczność. Tłum przyjmował
sztychami okrzykami przyjazd i odjazd dawnych mini-
strów, a witał z szacunkiem p. Disraeli. P. Glad-
stone, którego królowa przyjmowała na posłuchaniu
dnia poprzedniego, nie przybył wraz z swymi towarzy-
szami na ceremonję zwrócenia pieczęci królowej, a nie-
obecność jego widocznie była bardzo nie po myśli tłum-
mowi, pozbawionemu przez to sposobności okaza-
nia swej niewdzięczności człowiekowi, który wy-
świadczył Anglii tak ogromne usługi. Pociąg oddziel-
ny, przygotowany dla oddalających się ministrów, przy-
był do Windsoru, na 18-cie minut przed 1-ą. Na sta-
cji czekało na nich pięć karet dworskich, woźnice i lo-
kaje byli w zwykłej libejji. Dwaj lokaje oczekiwali
ministrów na platformie, na której było odgródzone
oddzielne miejsce, lecz publiczność obaliła barjery i tłum-
nie rzuciła się do wagonów. Damy stanowiły więk-
szość. Wagon salonowy, mieszczący się w środku po-
ciągu, zatrzymał się około pokojów królewskich. W wa-
gonie tym siedzieli ci ministrowie, którzy mieli zwracać
pieczęcie królowej, a mianowicie: lord Granville,
lord Salisbury, John Bright, p. Levis, książę Argyll,
lord Halifax, lord Camberley, lord Aberdeen, p. Card-
vell i lord Sydney. Tymże samym pociągiem przybyli
sir A. Helps i p. Charles Reed. Pp. Gladstone, Chiche-
ster Fortescue, Goeschen, Foerster i Stansfield nie przy-
jechali. Ministrowie zaledwie zdolałi przedrzeć się przez
gęsty tłum ciekawych. Najpierwszy wyszedł lord Aber-
deen, za nim zjawili się John Bright i p. Lewis. Lord
Aberdeen i sir Helps poszli do pałacu piechotą. Ekwi-
paże w drodze ze stacji do pałacu jechały prawie środ-
kiem gęstego szpaleru ciekawych, zachowujących naj-
zupełniejsze milczenie. Nie minęła godzina, kiedy mi-
nistrowie weszli do pałacu, a punkt o godzinie 2-jej,
karety dworskie znów wyjechały z dziedzińca pałaco-
wego. Publiczność przez cały ten czas pozostawała na
ulicach i rozprawiła o tem, że z panem Disraeli „wró-
cą dobre dawne czasy“. Na oszczędność byłego mini-
sterstwa słyszano powstawanie wszelkich stron, oraz skar-
gi na to, iż w Windsorze źle idzie handel. Kiedy po-
jazd z byłymi ministrami ruszył, jeden z członków libe-
ralnych windsorskiej rady municypalnej zdjął czapkę i
zawezwał stojących na około do powitania ministrów.
Kilka osób zadosyćuczniło temu wezwaniu. Następnie
zaczęły się przygotowania do przyjęcia nowych mi-
nistrów. Przed stacją znów zjawili się też same karety
i ciż sami lokaje stanęli na platformie, lecz tłum po-
dwoił się. O 35 minut na trzecią, przybył na stację
pociąg, a nim się zatrzymał, wszyscy mężczyźni zdjęli
kapelusze, a damy zaczęły powiewać chustkami; wszy-
scy rzucili się naprzód; lecz okazało się, iż to pociąg
zwyyczajny, a nie ministerjalny, a powitania były stracone
naprawdę dla kilku pasażerów, nadzwyczajnie zdumio-
nych takim przyjęciem pełnym zapału i zaszczytu.
W pięć minut później zjawili się pociągi ministerjalny,
i znów zaczęły powiewać kapelusze i chustki kilkuset
widzów płci obojej. W wagonie ministerjalnym sie-
dział p. Disraeli, otoczony 11-u innymi członkami ga-
binetu. Pierwszy wysiadł p. Hardy, ostatni, — Disraeli
z p. Hunt. Wszyscy ministrowie pomieścili się w
przygotowanych dla nich powozach. Tłum natychmiast
otoczył ich, a wielu tłoczyło się dla podania dłoni no-
wemu ministrowi, który chętnie odpowiadał na uściski.
Książę Richmond i lord Cairns uchylił się od owejgi
i przecisnęli się przez tłum niepostrzeżonymi. Publicz-
ność ze szczególniejsem szacunkiem witała lorda Der-
by i p. Disraeli. O godzinie 3½ ministrowie opuścili
pałac i w pięć minut odjechali do Londynu, przy gło-
snych powitalnych okrzykach tłumu.

* Ostatnie korespondencje z San-Sebastian, opisują
środki jakie przedsiębrał generał Loma przy opuszcze-
niu Tolozy. Środki to bolesne, lecz nieodzowne, speł-
nione zostały w sposób zarówno szybki jak szczęśliwy.
Wszyscy mieszkańcy stolicy Guipuzcoa, którzy mogli
obawiać się zemsty lub przesładowań ze strony karli-
stów, udali się wraz z garnizonem i ochotnikami, dla
znalezienia sobie jakiegos przytułku w San-Sebastian,
które obecnie stało się ostatniem już schronieniem li-
beralnych w tej części prowincji północno-zachodnich.
Ludność Tolozy w skutek tego zmniejszyła się z 6,000
do dwóch tysięcy tylko. — W Madrycie na koniec, za-
czynają na serio niepokoić się postępek karlistów.
Zrozumiano, że Moriones przyparty do morza w
Castro Urdiales, jeżeli zdola wsiąść szczęśliwie na o-
kretę i wyładować w Santander, to będzie miał wiele
trudu z siłami zdziarskowanymi zasłaniać to miasto i
dolinę Ebru aż do Pamplony, przeciwko nieprzyja-
cielowi opartemu o pasmo gór nawarskich, którego
siły wynoszą już obecnie przeszło 30,000 żołnierzy za-
prawionych w boju i uzbrojonych dobrze. Progres-
stowska Tertulia zatelegrafowała do marszałka Serrano,
który wyjechał do Santander, ofiarując mu pomoc
swoją bez żadnych warunków. Muncypalność i pro-
wincjonalne deputacje w Madrycie, powzięły rozmaite
środki w celu podtrzymania rządu, a na koniec, jeden

z bankierów, p. Gandeara, próbuje zebrać w takimże
celu, za pomocą subskrypcji dobrowolnej, kapitał do 30
milionów realów.

* Holandia jest obecnie jedynym już tylko krajem,
którego system monetarny oparty jest na stopie srebra.
Łatwo pojąć, że takie położenie pociąga za sobą mnó-
stwo niedogodności, szczególnie w stosunkach z zagranic-
ą — i te to właśnie niedogodności skłoniły ministerstwo ni-
derlandzkie do zaproponowania izbom zastąpienia stopy
srebra przez stopę złota. Stronicy dotychczasowego sy-
stemu, wykazali na jego korzyść ważne trudności, jak-
ie spowoduje wprowadzenie stopy złotej w osadach,
które używają tylko srebrnej i gdzie, przynajmniej
przez czas bardzo długi, nie podobienstwem będzie
wprowadzać inny system monetarny. Minister osad
zbijał to dowodzenie, utrzymując możliwość zaprowa-
dzenia i ustalenia w przeciągu lat dwóch stopy złota
w osadach. Lecz minister ten nie zdolał przekonać
większości izby, która odrzuciła paragraf I projektu
do prawa wniesionego przez rząd, które to odrzucenie
pociągnęło za sobą cofnięcie całego projektu. Tak
więc Holandia na teraz, zachowa swój dotychczasowy
system monetarny i stopę srebrną.

Telegramy z gazet zagranicznych.

* Paryż, 4 marca. W przedmiocie zapowiedzianej na
1875 rok paryskiej wystawy przemysłowej, rząd kazał
oświadczyć urzędowo, iż projekt ten pochodzi właści-
wie z inicjatywy osób prywatnych, oraz, iż rząd nie
zajmuje się nim wcale.

* Wersal, 3 marca. W dalszym ciągu obrad nad no-
wymi prawami podatkowymi, toczyły się dziś rozprawy
nad podwyższeniem podatku od alkoholu. Wniosek co do
podwojenia opłaty od win zamiast podwyższenia podat-
ku od alkoholu, został odrzucony. — Wybory dodatko-
we w departamentach Gironde i Wyższej Marne wy-
znaczone zostały na 29 b. m.

* Rzym, 3 marca. Na dzisiejszym posiedzeniu izby
deputowanych, obradowano nad wnioskiem rządu co do
uchwalenia sumy 79 milionów franków na roboty pu-
bliczne i rozłożenia tej kwoty na kilka lat w budżet-
tach. Komisja, której powierzono zostało rozstrząsanie
pomienionego projektu do prawa, oświadczyła się
na korzyść wniosku ministerstwa i dołączyła z swej
strony inny wniosek, ażeby izba na ukończenie robót for-
tyfikacyjnych, oraz na cele obrony krajowej uchwaliła
oprócz powyższej, jeszcze sumę 88½ miliona fr. Minister
wojny, p. Ricciotti Magnani, wykazując nieodzowną koniecz-
ność wykonania zaproponowanych przez rząd robót pu-
blicznych, złożył oświadczenie, iż nie jest przeciwny przed-
stawionemu przez komisję wnioskowi, lecz zażądał, aże-
by rozprawy nad wnioskiem dodatkowym pomienionej
komisji odroczono zostały do ukończenia obrad nad
prawem finansowem. Członkowie komisji, uwydatniając
wykonanie robót fortifikacyjnych, jako również nieod-
zownie konieczne, oświadczyli zgodę swą na żąda-
nie przez ministra wojny odroczenie. To ostatnie
przyjętem zostało także przez izbę, która przystąpiła
potem do obrad nad projektem do prawa w przedmiocie
uchwalenia sumy 79 milionów franków na roboty
publiczne.

* Madryt, 2 marca. Marszałek Serrano bawił jeszcze
wczoraj wieczorem w Santander. Dalszym działaniem
na widowni wojny przeszkadza ciągle jeszcze niepo-
myślna pogoda. — Wydane dziś przez rząd rozporządze-
nie wyznacza prezosiowi władzy wykonawczej uposażenie
w sumie 2 milionów franków.

* Wiedeń, 4 marca. Hrabia Chambord przybył tu
wczoraj. — Dotychczasowy nuncjusz w Brukseli, Catta-
ni, przetranslokowany został do Wiednia, jako nuncjusz
apostolski.

* Z życia amerykańskiego. W mieście północno-
amerykańskim Wyoming, gdzie obowiązki sędziów speł-
niane są także przez kobiety, do izby jednego z takich
sędziów przyprawiony został pijak, który popełnił
jakąś nieprzychyłość. Pod sądny, który jak się okaza-
ło był mężem kobiety-sędziego, zaczął żalować swego
postępkę, obiecał poprawić się i prosił sędziego,
aby na ten raz nie wymierzał na niego kary; ale Salo-
mon żeński pozostał nieublagany i skazał podsądne-
go na karę pieniężną. Jednakże po kilku chwilach,
w pierś sędziowskiej przemówiło serce kobiety i żony;
eknięty widokiem żalującego męża, „sędzia“ wsuwa rękę
do swej kieszeni i płaci karę za swą połowę, która
przewiniła.

* Jeszcze o bliźniątach sjamskich. Pamieszczona
niedawno przez gazety wiadomość o zgonie tych bli-
źniąt, które przeżyły do późniejszego wieku zrosłe z so-
bą, teraz podawana jest zupełnie inaczej. Śmierć tego
„podwójnego życia“ nastąpiła nie w skutku operacji,
dokonanej, jak donoszono dawniej, na życzenie samych
braci, którzy się pokłócili między sobą, lecz w sposób
następujący. Krótko przed śmiercią, jeden z nich Szang,
zachorował niebezpiecznie i położył się w łóżko; brat
zdrowy, Eng, mimowolnie musiał leżeć wraz z chorym;
po kilku dniach Szang poprawił się i zaczął wstawać
z łóżka; zdawało się, że niebezpieczeństwo minęło, lecz
wkrótce Szang znów nagle zachorował i tejże nocy
umiał. Nieszczęśliwy Eng, w chwili śmierci brata zo-
stał tak przerażony, że natychmiast postradał zdolność
myślenia, popadł w bezprzytomność i już z niej nie
wyszedł. Przeżył on swego brata tylko o kilka go-
dzin. Zgon bliźniąt gorzko oplakiwali ich żony i 18
dzieci, między którymi wiele jest głuchoniemych.

Redaktor, Mikołaj Berg.

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

Warszawa
dnia 22 lutego (6 marca).

Widowiska.

WIELKI TEATR. — Dziś, w piątek, trzejdnia w 5-u aktach
(akt 1-y i 4-ty w dwóch obrzędach), *Mazepa*. — Początek o go-
dzinie 7 i pół. — Jutro, w sobotę, opera *L'Africana*, przez ar-
tystów włoskich; abonament zawieszony. — Wczoraj, było osób
430.

TEATR ROZMAITOŚCI. — Dziś, w piątek, opera w 2-ach
aktach, *Córka Regimentu*; balet w 1 akcie, *Wesele w Ojco-
wie*. — Początek o godzinie 7 i pół. — Jutro, w sobotę, kome-
die: *Akrobata*; 1-y raz *Gwiazda*; *Waza na stole*. — Wczo-
raj, było osób 528.

W WIELKIM TEATRZE. — *Pojutrze*, w niedzielę, d. 24 lu-
tego (8 marca) r. b., o godzinie 1-jej z południa, dane będzie
Przedstawienie na korzyść ochrony *Przytuliska*, składające
się: 1. Z części muzycznej pod przewodnictwem Adama Mönchei-
mera. 2. Z żywych obrazów pomysłu i układu p. Wojciecha Ger-
sona, 3. i z deklamacji, wypowiedzianych przez amatorów. 4. Na zakończenie pani de Mansfield i p. de Neville odegrają sceny
z tragedji „Macbeth“, Szekspira. — Program: 1. Sobótki, obraz Ja-
na Kochanowskiego; 2. Flis, Seb. Klonowicza; Wiesław, Kar. Bro-
dzińskiego; Arja z op. „Semiramida“, Rossiniego, odśpiewa panna
Szek; 4. Wiek Młody, Bohdana Zaleskiego; 5. Marja, Ant. Mal-
czewskiego; 6. Grażyna, Ad. Mickiewicza; Polonez z op. „Halka“,
Moniuszki, odegra p. Gebelt z towarzyszeniem kwartetu; 7. We-
stanka, A. E. Odyńca; 8. Powódź, Winc. Pola; 9. Wieczornice,
Wł. Syrokomi; Arja z op. „Faust“, Gounoda, odśpiewa panna Zi-
łowska; 10. Muza, Deotyma (Jad. Łuszczewska). — NB. Każdemu
obrazowi towarzyszyć będzie muzyka i takowy poprzedzi deklama-
cja. — Resztę szczegółów programu wyjaśnia. — Cena miejsc po-
stałych: łoża 2-go piętra rs. 10, łoża galerjowa rs. 6; krzesła
w 1-ch rzędach rs. 5, w 2, 3, 4 rzędzie rs. 3, w 5, 6, 7 i 8 rze-
dzie rs. 2, w 6-u ostatni i bocznych rs. 1 k. 50; krzesło w orkie-
strze rs. 2; galerja kop. 45; paradny kop. 22½. — Bilety na
miejscia numerowane nabyć można w księgarni pp. Gebethnera i
Wolffa, na nienuumerowane zaś w księgarni p. Blaszkowskiego
(obok uniwersytetu), w dzień zaś przedstawienia w kasie tea-
tralnej.

W SALI KLUBU RUSKIEGO. — Dziś, w piątek, artyści
teatrów Cesarskich w Petersburgu: pierwszy tenor opery ruskiej
p. Komisarzewski i p. Gorbanow, mied będą zaszczyt dać
wieczór muzyczny i literacki w celu dobroczynnym. — Poza-
tek o godzinie 8-jej. — Biletów dostać można u Szwajcara klubu.

GABINET ZOOLOGICZNY (w gmachu uniwersytetu war-
szawskiego). — Otwarty w niedziele bezpłatnie.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘ-
KNYCH. — Otwarta codziennie, od godziny 11-jej rano do go-
dziny 5-jej po południu, w gmachu obok kościoła św. Anny. —
Wejście od osoby w dzień powszednie kop. 15; — w niedzielę zaś i
święta kop. 5.

TIVOLI. — Dziś i codziennie, Koncert słynnych śpie-
waków panien: Rossini i A. Kossari i p. Lebourd, z muzyką P.
Stankiewicza. — Początek o godzinie 8-jej wieczorem. — Cena
wejścia kop. 30.

* W dniu 21 (5) bież. m. r. i roku, chorobli w szpitalach
cywilnych szpitalach: przybyło 45, wyzdrowiało 35, umarło 6,
pozostało 1794 (mężczyzn 890, kobiet 904), z nich w szpitalu
starożakonnym mężczyzn 180, kobiet 187.

Przyjechali: — Generał-lejtnant Żukowski, z Nowo-
georgiewskaja; — tajny radca Nowikow, z Moskwy.
Wyjechali: — Generał-lejtnant Glebow, do Czesłochowy;
generał-major Zeidler, do Wilna.

Gena okowity dnia 21 lutego (5 marca).

	wiadro od rs.	garniec od rs.
Hurtowa składowa 5,76, 5-78.	1.87½	1.88.
Pojedyncza szynkarzka	1.90	1.92.
Stosunek garnca do wiadra 100 307¼. (G. H.)		

KURS GIEŁNY WARSZAWSKIEJ

dnia 22 Lutego (6 Marca) 1874 r. o. u.

	W o k i z	Żądano	Placono.
		Ra. k.	R. k.
Berlin	100 Tal.	108 22½	107 92½
Gdańsk	100 B. Mk.	108 10	107 70
Hamburg	300 B. Mk.	108 15	107 85
Londyn	1 Ft. Szt.	7 27½	—
Paryż	300 Frank.	87 7½	86 77½
Wiedeń	150 Zł. W. A.	87 23½	86 93½
Petersburg	100 Rsr.	97 12½	96 67½
Moskwa	100 Rsr.	97 87½	97 42½
Akcje i Obligacje Kolei Żelaznych.			
Akcje Głównego Towarzystwa Rosyjskiego			143 50
Obligacje Główn. Tow. Ros. drog. żelaznych			—
po franków 2,000 za rs. 100			—
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Wied. za sztukę		88 50	—
Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 500 fr.		—	—
Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Wied. po 100		—	—
talarów za sztukę		—	—
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Bydł. za rs. 100		70	69 50
Akcje drogi żelaznej Warsz.-Teresp. po 500 rs.		—	75 50
Obligacje drogi żelaz. Warsz.-Terespolskiej		114 50	113 50
Akcje drogi żelaznej fabr. Łódzkiej rs. 100		110	—
Akcje banku handl. w Warszawie po 250 rs.		—	—
Akcje banku hand. War. IV Em. z wpłatą rs. 100		—	100
Akcje banku handlowego w Łodzi po 100 rs.		—	—
Akcje banku dyskontowego w Warszawie		—	—
za sztukę rs. 250		—	—
Akcje Warsz. Towarz. Ubezp. od ognia za		—	—
sztukę z wpłatą rs. 125		—	127
Akcje Towarz. Łazienek i Łazni rs. 500		—	—
Papiery Publiczne (bez wartości kuponów).			
Oblig. Skarbu za rs. 100		—	—
Obligacje cząstkowe z 1835 zlp. 500 za sztukę		—	—
Certyfikaty Banku na Oblig. cząstk. lit. A.		—	—
po zlp. 300 sztukę		—	—
Lit. B. po zlp. 200 za sztukę bez kuponu		—	—
Dowody Komisji Centr. Likw. za rs. 100		—	—
Listy Zastawne III-go Okręgu Serji pier- wszej za rs. 100		94 25	93 25
Listy Zastawne III-go Okręgu Serji dru- giej za rs. 100		93 25	93 65
Listy Zastawne nowe 5½ p. r. 1889		92	91 70
5½ Listy Zastawne miasta Warszawy		87 10	—
5½ Listy Zastawne miasta Łodzi		87	—
5½ Listy Zastawne miasta Łodzi		78 15	77 85
Listy likwidacyjne za rs. 100		—	—
5 pożyczka rosyjska Sigilita z 1854 za rs. 100		—	—
5 pożyczka rosyjska Sigilita z 1855 za rs. 100		—	—
Bilety Banku Ces. Ros. z r. 1860 za rs. 100		97 50	96 50
Metaliiki Litwowe za rs. 100		—	100 50
Sierpniowe za rs. 100		—	—
Rosyjska pożyczka pram. z 1864 rs. 100		165 50	—
„ „ 1866 rs. 100		165 50	—
„ „ 1867 rs. 100		—	—
5½ Listy Zastawne Rosyjskie		—	—

1) Wartość kuponu bieżącego od Listów Zastawnych rs. — k. 82½
2) Wartość kuponu od Listów Zastawnych nowych rs. 1 k. 8½
3) Wartość kuponu Listu Zastawnego m. Warszawy rs. 2 k. 8½
4) Wartość kuponu Listu Zastawnego m. Łodzi rs. 1 k. 7½
5) Wartość kuponu od Listów Likwidacyjnych rs. 1 k. 6½

Łomża d. 15 (27) Lutego 1874 r.